

KMETOVALEC.

Glasiilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

Izboljšano pridelovanje krompirja. — Na vrhuncu mlečnosti. — Poprimimo se zopet ovčereje. — Vzorni načrt za svinjake. — Novi uspehi v sadjarstvu in vinogradništvu z dražljivimi (stimulacijskimi) sredstvi. — Izbira in priprava trsnega materiala s posebnim ozirom na podloge. — Kmetijski tečaji po deželi. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Kmetijsko solski vestnik. — Družbene vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Izboljšano pridelovanje krompirja

Zelo važna in hvaležna naloga, ki nas čaka **Jugoslovane in posebno še Slovence**, je ta, da se poprimimo izboljšane pridelovanja krompirja. V naših krajih se veliko krompirja prideluje in je vse obdelovanje še dosti primerno. Navzlic temu pa pridelek pri nas ni tak kakor drugod. Pri nas sadimo razne tuje vrste krompirja, ki se vsled izpremenjenih podnebnih in talnih razmer prav hitro izprevržejo in trpijo na raznih boleznih.

Odbiranje in priprava krompirja za saditev.

Ako hočemo vplivati na izboljšanje krompirja, je dolžnost uvidevnejših gospodarjev, da posvečajo **odbiranju krompirja** za saditev več pozornosti. Kleti, v katerih se krompir nahaja, je treba zračiti in toploto v kletih uravnati, da ne začne krompir zgodaj poganjati. Toplota v kleti bi smela imeti kvečjemu 5—6 stopinj Celzija. V topli kleti začne krompir prezgodaj poganjati. Poganjke, ki so včasih prav dolgi, moramo potrgati; s tem izgubi gomolje glavna očesa in veliko redilnih snovi, tako da se ne more mlada krompirjeva rastlina tako dobro razvijati. Poleg tega rabimo za saditev krompir, ki je pomešan, ranjen ali nagnit. V Nemčiji, ki proizvaja največ krompirja, imajo celo vrsto učenih mož in praktikov, ki so se v pridelovanju krompirja specializirali in ki so dvignili pridelek krompirja na visoko stopnjo. Dr. Remy pravi, da je tudi način rezanja krompirja za saditev zelo odločilen na množino pridelka. Rezanje krompirja bi morali izvrševati večji ljudje ne pa otroci. Pri rezanju je upoštevati sledeče: Rezati je le popolnoma zdravo gomolje,

ranjeno ali z lopato poškodovano le takrat, ako je rana suha in ne nagnita. Nagnitih gomoljev ne smemo jemati za sajenje, ker prenašajo bolezen na polje in so take rastline proti boleznim veliko manj odporne. Veliko gomolje je prerezati od vrha, kjer je največ očeš, po dolžini na dve polovici. Srednje velik krompir puščajmo cel. Poskusi so pokazali, da dobimo največ pridelka, ako sadimo krompir v debelosti kokošjega jajca, to je 60 do 80 gr teže.

Dobro se je obneslo posebno pri zgodnjih vrstah krompirja, če režemo semenski krompir vsaj 14 dni pred saditvijo. Narezane rane potrosimo z živim apnom ali s pepelom, da se takoj posuše in ne začne gniti. Mali posestniki spravljajo sadike na lese in jih dajejo v tople sobe ali hleve, da krompir nekoliko ovne in začne poganjati prve klice. Veleposestniki spravljajo semensko gomolje na kupe, 20 do 25 cm visoke, na zračen in senčen prostor (kar se da napraviti tudi v kleti, če odpremo okna) ali pa pod kako lopo. Če bi pretila slana, je treba sadike pod lopo pokriti; to se priporoča tudi čez noč. Na ta način gomolje oživi, očesa začnejo poganjati in ko dosežejo dolžino 1 cm, je gomolje posaditi, mladih poganjkov pa ne smemo potrgati. Krompir, ki leži na zraku, se osuši in ovne. Ravno to se je pa pri krompirju dobro obneslo. Tako osušeno gomolje ima manj vode v sebi, se vnovič v zemlji vode napije, segreti zemlja pa pospešuje hitrejšo pretvarjanje škroba v sladkor, vsled česar začnejo klice hitreje poganjati, se preje z zemljo sprimejo in začnejo dovajati redilne snovi iz zemlje. Vsled tega krompir hitro izkali, se močno ukoreniči in je bolj zdrav.

(Dalje prth.)

Na vrhuncu mlečnosti.

Na Dreherjevi graščini v Martonvazarju na Ogrskem imajo kravo simodolske krvi, ki je dosegla tako mlečnost, da ji ni para in da je vredno, da jo omenjamo kot nenavadno posebnost tudi v našem listu. Ta krava, ki so ji dali ime „Avgusta 26“, je molzla v pretečenem letu 12.932 kg mleka in to v dobi 415 dni. To je **višek mlečnosti**, ki jo poznamo in ki se je dosedaj dosegla. Če preračunimo to mlečnost na dan (12932 : 415), se pokaže, da je dala krava po **31 l mleka na dan!** Najvišja mlečnost pa je dosegla enkrat tudi **61 l na dan!** To je tako visoka mlečnost, da mora vzbujati vsesplošno občudovanje in je le naravno, če govore danes o tej „čudežni kravi“ in jo popisujejo po vseh strokovnih listih.

To izredno bogato mlečnost je pokazala krava po četrtem teletu. Po prvem teletu je molzla 4158 kg, po drugem 4342 kg, po tretjem 4000 kg, po četrtem pa **trikrat toliko** ali skoraj toliko, kakor v vseh prejšnjih treh letih skupaj. Pa tudi množina tošč v mleku se je nenavadno dvigala, kajti prvo leto je iznašala povprečno 3,55%, zadnje leto pa 6%, in ko je krava največ molzla, pa 12%! Ko bi ne bilo točnih podatkov o natančnih preiskavah mleka, bi človek sploh ne mogel verjeti tem nenavadnim številkam.

Pri vsem tem pa krava ni velika. Po porodu je tehtala 500 kg, pozneje se je navzlic tako obilni mlečnosti še zredila in je tehtala proti koncu brenosti 630 kg. Po popisu je krava zelo ješča, života je dolgega in nekoliko vleknenega hrbitišča in seveda izredno razvitega vimena, tako da ga komaj nosi.

To izredno bogato mlečnost pripisujejo v prvi vrsti njenemu **mlečnemu pokolenju**, po drugi strani pa **močnemu krmljenju**. Naj navedem za zgled samo pokladanje, ki je trajalo od 1. sept. do 30. nov. l. 1924. V tem času je dobila sledečo krmo na dan: 10 kg izvrstne suhe lucerne, 25 kg pese, 1 kg zdrobljene grašice, 2 kg turščičnega zdroba, 3 kg ječmenovega zdroba in 2 kg pšeničnih otrobov, skupaj torej 7 kg močnih krmil. Veliko vredna je bila pa tudi do skrajnosti skrbna in ljubezniva strežba od strani hlapca, ki jo je vsakih 6 ur redno pomolzel; torej po 4 krat na dan. Kot vzrok temu nenavadnemu pojavu mlečnosti se danes domneva pa še nekaj, namreč **pokladanje močno beljakovnate grašice v času, ko krava ni molzla**. V tej smeri se bodo delali pa seveda še nadaljnji poskusi, da se dožene, kaj je na stvari, ali ima tako pokladanje res kaj vpliva na poznejšo mlečnost ali ne.

Vsekako je gotovo, da ima v tem primeru **bogato krmljenje važen delež na tej izredno bogati mlečnosti** in da je tudi v naših rokah, če hočemo izboljšati mlečnost svojih krav.

— n.

Poprimimo se zopet ovčereje.

Zares skrajni čas je, da začnemo tudi pri nas z domačo vzrejo ovac, predvsem za volno, meso in v posameznih slučajih tudi za mleko. V naprednih deželah z boljšimi gospodarskimi razmerami, kakor na primer na Angleškem, Francoskem in tudi v Nemčiji posvečajo ovci, tej skromni domači živali, veliko večjo pozornost kakor pri nas. Nobenega zadržka

tudi pri naših malokmečkih razmerah ni, da bi se ne poprijeli umne ovčereje, osobito ker imamo dovolj pašnikov na razpolago. Sicer je bila pred nekaj desetletij tudi pri nas ovčereja dokaj razvita, a žalibog tekom zadnjih let smo v tem oziru močno nazadovali. Edino častno izjemo v tem pogledu dela le Gorenjska, oziroma Koroška s svojimi prvovrstnimi ovci Jezersko-solčavske pasme.

Kar se tiče prehrane, je ovca od vseh domačih živali najskromnejša in najcenejša ter uspeva dovoljno še tam, kjer druge živali nimajo kaj jesti. Nje glavna prehrana je vendar paša, ki traja skoraj čez vse leto; da, skoraj še pozimi, kajti, če je le količkaj kopnega, se ovce pasejo. V hlevu je ovca zadovoljna tudi s slabejšo krmo. Ostanke krme drugih živali ona s pridom uporabi. Trdi se lahko, da nobena druga domača žival ne da pod temi pogoji toliko hasnovitosti in dobička, kakor ravno ovca.

Bogati Angleži se pečajo že desetletja z umno ovčerejo. Vzgojili so si s skrbnim odbiranjem in smotrenim križanjem svoje pasme (Leicester, Down itd.) z okusnim mesom in fino volno. Ravnotako tudi Nemci vzgojijo v 22ih mesecih do 150 kg težke ovce s 3 in 1/2—5 kg volne. Pa tudi Francozi ne zaostajajo veliko za njimi s svojo pasmo (Rambouillet), katero redijo zaradi okusnega mesa in zlahtne volne. Mislim, da bi se našli slednjč tudi pri nas sposobni ljudje, ki bi se pečali z umno ovčerejo, zlasti, ker imamo tudi mi svojo Jezersko-solčavsko pasmo.

Praktična, smotrena in uspešna izbira plemenskih ovac je sicer težavna, a tem bolj dobičkanosna. Resnica je, da ni nobena domača žival tako podvržena razločkom, kakor je ovca, posebno kar se tiče glede kakovosti volne, okusa mesa, velikosti in niene mlečnosti.

Za zboljšanje in požlahtnjenje naše domače ovce bi prišla le jezerska oziroma trbiška ovca v poštev, kateri izvirata od bergamoške ovce. Jezerska ovca daje prav fino in dolgo volno, je 50—70 kg težka in zelo rodovitna (navadno dvojček); tudi zaradi dobre mlečnosti je na glasu. S skrbnim odbiranjem in umnim križanjem domačih ovac z jezersko ovco bomo gotovo dosegli najboljše uspehe.

Če upoštevamo končno dejstvo, da je ovčereja v naših južnih krajih države močno razvita, se gorenjskim ovčarjem kot vzrejevalcem plemenskih ovac nudi trajen zaslužek in odpira lepa bodočnost.

Mizerno poveljno stanje našega malega kmeta, draginja obleke in razvoj domače tekstilne industrije so najtehtnejši razlogi, da se moramo končno poprijeti umne ovčereje.

Okr. ekon. Fr. Kafol.

Vzorni načrt za svinjake.

Za uspešno svinjerejo je treba poleg drugih pogojev tudi dobrih svinjakov. Ni res, da je za te živali dober vsak prostor, samo da je pod streho. Svinjaki morajo biti **zdravi**, ako naj imamo srečo pri prasičih. Je treba, da so dovolj prostorni, dovolj zračni, dovolj svetli in dovolj gorki v zimskem času. Tudi je treba, da so znotraj prav urejeni in opremljeni. Čim bolj omejujemo vso rejo na svinjake, tem bolj moramo gledati, da so svinjaki prav napravljeni, pa naj so že leseni ali pa zidani.

Pri nas je želeti, da se slabi svinjaki nadomeščajo z boljšimi, da svinjake po potrebi popravljamo

in prezidavamo. Marsikje imajo danes svinjaki tudi tako slabo lego, da jih kaže premestiti na drug bolj prikladen prostor.

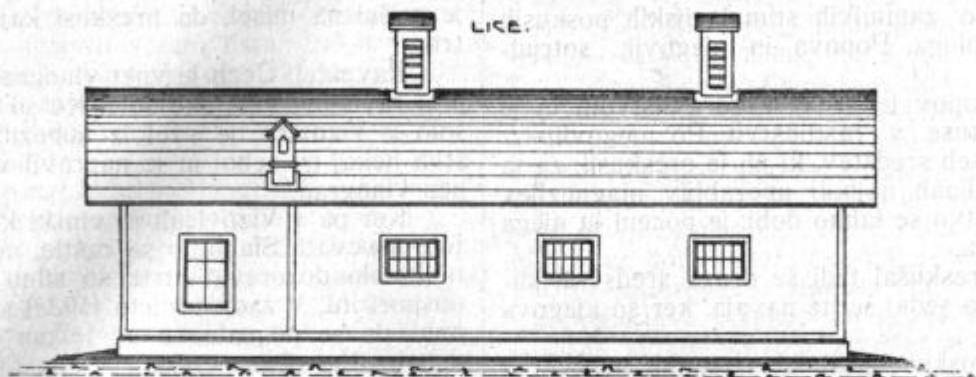
Na željo raznih interesentov prinašamo danes načrte za zidane svinjake, kakor se priporočajo za mnoge naše razmere. Iz teh načrtov se da posneti vse potrebne podatke za manjše in večje svinjake. Načrti so izdelani v merilu 1 : 150, to se pravi, da pomeni 1 cm na papirju 150 cm ali 1.50 m v resnici ali v naravi. Načrtom so dodane vse potrebne mere, tako da se lahko iz enega in drugega načrta poučimo o potrebnih merah, ki jih imajo posamezni deli svi-

njaka. Te številke veljajo seveda vobče in se v posameznih primerih lahko izpremene, kakor nanaša potreba. Vsak količnik izvežban zidar se bo lahko ravnal po teh načrtih in teh merah.

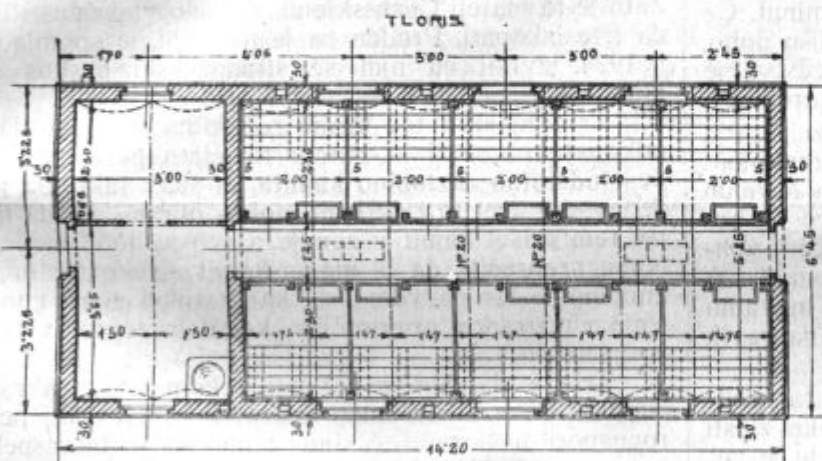
Ti svinjaki so **dvovrstni** in imajo spredaj posebno svinjsko kuhinjo in njej nasproti malo klet za odlaganje korenstva in drugih krmil. Namesto v dveh vrstah delamo manjše svinjake tudi samo v eni vrsti.

V pojasnilo teh načrtov bodi povedano sledeče:

Pod. 8. kaže vnanje lice svinjakov. Na tej podobi vidimo lego in velikost okenj in lego oddušnikov, ki odvajajo izprijen zrak skozi sredo stropa.

Pod. 8. Vnanje lice svinjakov s kuhinjo na levi strani.

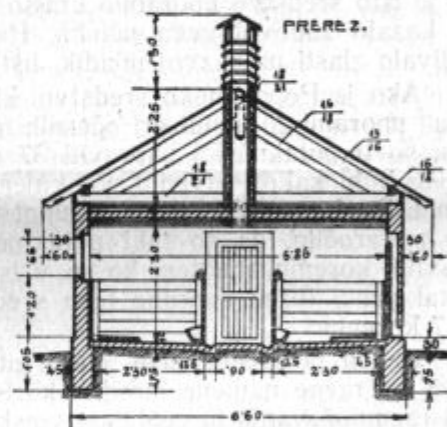

Pod. 9. Tloris ali temeljni načrt svinjakov. Na srednjem hodniku je označena lega dveh oddušnikov, ki so izpeljani skozi strop. Na obeh stranskih stenah ležijo sredi med oknji stenski oddušniki, na vsaki strani po štirje.

Pod. 9. kaže temeljni načrt svinjakov. Iz tega načrta vidimo, da ležijo svinjaki v dveh vrstah s hodnikom po sredi. Ob hodniku so korita in vrata posameznih svinjakov. Na levi strani načrta ležita kuhinja in klet. Iz načrta je posneti med drugim tudi lego oddušnikov (prezračil) v stenah svinjakov.

Pod. 10. nam kaže svinjake v poprečnem prerezu. Tukaj vidimo, kako ležijo tla proti hodniku na sredi in kako so umeščena korita. Vidimo tudi, kako je izpeljana ventilacija (oddušniki) po stenah svinjakov in skozi strop. Posamezni svinjaki so predelejeni z lesenimi stenami in ravnotako so obdane tudi stene z deskami. Tla svinjakov so betonirana in visijo z odprtimi odvajalnimi jarki za gnojnico (ob obeh stenah srednjega hodnika) proti gnojnični jami, ki na načrtu ni bližje označena.

—n.

Pod. 10. Poprečni prerez svinjakov. Iz podobe je povzeti, da so stene obite z deskami, Leseni plohi leže tudi po tleh do sredi svinjakov. Vse drugo sledi iz popisa.

Novi uspehi v sadjarstvu in vinarstvu z dražljivimi (stimulacijskimi) sredstvi.

Iz nauka o gojitvi kulturnih rastlin je znano, da so gotove kemične snovi, ki učinkujejo na rastline **dražljivo** (stimulacijsko), tako da jih silijo na pr. k močnejši raščici, večji plodnosti, k obilnejši tvorbi listja ali lesa, k dozorevanju sadu ali lesa, k zgodnji ali kasni zaključitvi vegetacije, n. pr. k zgodnjemu ali kasnemu odpadanju listja, itd.

Tak učinek imajo na rastline na pr. razne soli bakra, sodika, živega srebra, magnezije, mangana in dr. Gotovo je tusem prištevati tudi pojaj, da dobe z modro galico poškopljene trte listje bolj temno-

zelne barve, ki pozno odpada, kajti redilnega nima bakrena galica nič v sebi.

Znano pa je tudi, da se dobe sredstva, ki vplivajo dražilno na razvoj stanic drugih živih organizmov, na pr. na človeško ali živalsko truplo, tako da se pod njih uporabo na pr. rane hitreje celijo.

Zato je umevno, da se učeni možje bavijo z raziskovanjem teh sredstev, kajti njih pravilna uporaba bi utegnila biti velike koristi tako v zdravilstvu kakor v rastlinskem proizvodjanju.

V 22. številki dunajskega strokovnega lista „Allg. Weinzeitung“ poroča ravnatelj višjega učilišča za vinarstvo in sadjarstvo, dvor. svetnik prof. dr. Linsbauer, o zanimivih stimulacijskih poskusih bolgarskega biologa Popova in njegovih sodelavnikov.

Profesor Popov je pričel z zdravilstvom in je nadaljeval poskuse v rastlinstvu. Po njegovih izkušnjah je od vseh sredstev, ki jih je preskusil, za ta namen pri rastlinah najbolj uporabljiv **magnezijev klorid**. To sredstvo se lahko dobi, je poceni in njega uporaba je lahka.

Popov je preskušal tudi še druga sredstva, katerih svojstva za sedaj še ne navaja, ker so njegova tajnost.

Zanimive poskuse je delal s trtami, in sicer z očesnimi potaknjenci. Eno teh sredstev je na pr. pokazalo najboljši učinek, ako je vplivalo na te potaknjence 45 minut, drugo pa že pri vplivu 5 minut. Če se je isto sredstvo uporabilo krajšo ali daljšo dobo, ni kazalo zadovoljivega učinka. Prvo sredstvo je vplivalo zlasti na razvoj mladik, listja in korenin.

Ako je Popov neko sredstvo, ki ga označuje z „I a“ uporabil 20 minut pri očesnih trtnih potaknjencih, so ti potaknjenci napravili 37 glavnih korenin v isti dobi kakor navadni potaknjenci samo 16 korenin. Sredstvo „V a“ je po 5 minut trajajočem vplivu povzročilo, da so taki potaknjenci pognali 21 glavnih korenin, medtem ko so v isti dobi navadni potaknjenci (brez uporabe tega sredstva) napravili le 7 korenin.

Iz teh poskusov sledi, da bi utegnila ta sredstva za razne namene izredno koristiti, tako zlasti pri razmnoževanju in cepljenju vinske trte in je gotovo na mestu, da se ti poskusi nadaljujejo in prevedejo v prakso.

Prof. Popov je pa tudi dosegel lep uspeh pri raznih semenih in bodo — znabiti — imela ta sredstva velik vpliv na zvišanje rastlinskih pridelkov.

Skoraj v istem času, ko je izšel članek dr. Linsbauerja, objavlja v češkem strokovnem listu „Vinařský Obzor“ ravnatelj sadjarske šole v Vizovicah na Moravskem, prof. Ladislav Čech (beri Čeh) pod naslovom „Kajnit kot dražljivo sredstvo pri vinski trti“ silno zanimivo poročilo o stimulacijskem vplivu kajnita na vinsko trto, ki ga je sam izkusil.

Ravnatelj Čeh je namreč že več let uporabljal kajnit kot sredstvo za **zatiranje kaparja na slivah** (*Lecanium pruni*). V to svrhu je od konca januarja do konca februarja trikrat škropil slive z **desetodstotno** raztopino kajnita. Sredstvo se je prav dobro obneslo, bolje nego razni preparati katrana. To bodi mimogrede omenjeno, ker je ta škodljivec tudi pri nas lani na slivah silno veliko škode napravil. V kajnit imamo torej ceno in izdatno sredstvo proti njemu.

Takoj prvo leto po uporabi kajnita v to svrhu, je ravnatelj Čech opazil, da s kajnitovo raztopino poškopljene slive **veliko bolje uspevajo**. Dobile so močnejšo raščo, zdravo in obilnejše listje itd. Ta uspeh je pripisaval Čech najprej kajnit kot gnojilo, ali kmalu se je prepričal, da to ne velja, kajti tudi tam, kjer je bila zemlja poprej s kalijem dobro pognojena, je kazal kajnit vpliv na raščo in to le pri onem drevju, ki se je z njim **škropilo**.

To je napotilo ravnatelja Čecha na mnenje, da se tu kaže morda stimulacijski vpliv kajnita in je počel delati poskuse v tej smeri, ki so jasno pokazali, da ima kajnit res dražljiv vpliv na drevje. Zato je prišel na misel, da preskusi kajnit še pri vinski trti.

Ravnatelj Čech je vnet vinogradnik in je bil poprej ravnatelj vinarske šole. Ko so ga premestili na šolo v Vizovice, je vzel iz ljubezni do vinogradništva nekaj trt seboj in je napravil v Vizovicah majhen vinograd.

Ker pa v Vizovicah ni vinski kraj, trte niso hotele uspevati. Slabotno so rastle, ne les, ne grozdje ni hotelo dozorevati, trte so silno trpele po peronospori itd. V zadnjem letu (1923) so trte tako oslabele, da so pognale komaj 15 cm dolge mladike v debelosti gosjega peresa.

Pomagalo ni nič, tudi gnojenje ne, daš je bila zemlja posebno s kalijevimi gnojili dobro pognojena. Zato je ravnatelj Čech sklenil, da vinograd opusti in da trte izkopati. Preden pa je to storil, je spomladi l. 1924. izvršil na njih še **stimulacijski poskus s kajnitom**.

Trte, ki jih v teh krajih režejo na glavo, je dal odkopati, obrezati in potem temeljito **poškropiti z desetodstotno raztopino kajnita**, in sicer tako, da je bila vsa trta s to raztopino **dobro oprana, ne da bi pri tem prišel kajnit v zemljo**. Čech je hotel namenoma prepričati, da bi mogel kajnit učinkovati tudi gnojilno. Sicer pa vemo, da kajnit sploh ni za gnojenje vinogradov priporočljiv, ker dela zemljo vlažno in mrzlo.

Trte je dal potem nakoliti, tekem leta dvakrat okopati, povezati in **samo enkrat** z galico proti peronospori poškopiti. Vkljub temu pa je bil uspeh naravnost čudovit.

Trte so močno in čvrsto pognale, nastavile so obilno zaroda, ki je lepo odcvetel in prinesel prvo, dolgo pričakovano grozdje. V prvi polovici septembra je bilo rožje (mladike) popolnoma zrelo in to tudi pri kasnih sortah. Mladike so bile nad 1 cm debele in nad 2 m dolge. Ko je dne 22. oktobra nastopil prvi mraz, je bilo listje trt še popolnoma zdravo, bodisi zeleno ali že zbarvano. Peronospore, razen na zalistnikih, nikjer ni bilo videti, kar je tem bolj značilno, ker je lani peronospora povsod drugod silno hudo nastopala in je marsikateremu vinogradniku vkljub večkratnemu škropljenju uničila skoraj vso letino.

Ker ni kajnit nikakor mogel učinkovati gnojilno, sklepa ravnatelj Čech na njegov stimulacijski (dražilni) vpliv na trto. Kajnit vsebuje namreč v precejšnji meri razne soli, predvsem magnezijev klorid (cca 12%) in magnezijev sulfat (14,5%), o katerih je znano, da učinkujeta dražilno na rastline.

Zelo zanimivo je pri tem poskusu dejstvo, da so postale trte vsled uporabe kajnita **odpornejše proti peronospori**.

Čech si razlaga ta pojav tako, da je bil list trte vsled hitrejšega razvoja v dobi, ko je počela peronospora trto napadati, že bolj zrel in trd, torej bolj odporen. Zato priporoča, da bi se njegovi poskusi tudi po drugih krajih nadaljevali, kajti poleg izumevanja dobrih sredstev proti trtnim boleznim je gotovo tudi zelo važno, da najdemo sredstva, ki delajo trto proti napadom od strani glivičnih bolezni **bolj odporno**. Ravno isto velja seveda tudi o drugih kmetijskih rastlinah. Nemci so pri vinski trti počeli z vso vnemo vršiti odbiranje (selekcijo) z ozirom na odpornost proti glivičnim boleznim vinske trte in so dosegli v tem oziru že znaten uspeh.

Te gotovo silno zanimive stvari si pisec zaradi tega dovoljuje objaviti v tem listu, da obrne nanje pozornost naših strokovnjakov, tako na kmetijskih šolah, poskusnih zavodih za kmetijstvo in dr. ter priporoča, da bi se tudi pri nas vršili v raznih krajih podobni poskusi.

V to svrhu naj bi se v vinogradih odbralo kako parcelo, ki kaže enotno lego, zemljo in vrsto trt. Tik po režnji naj bi se en del trt z žično krtačo dobro **oznažil** od stare skorje in takoj na to **namazal** s pomočjo zidarskega čopiča ves stari in enoletni les z **desetodstotno raztopino kajnita**, to je en kilogram kajnita na 10 litrov vode, in sicer tako, da se ves les s to raztopino sicer dobro pomoči, da pa ne pride raztopina v zemljo. **Po preteku enega tedna naj bi se mazanje še enkrat ponovilo.**

Drugi del trt naj ostane za kontrolo uspeha brez mazanja s kajnitom.

Trte naj bi se natančno opazovalo glede rašče, rodovitosti, dobe cvetenja, zoritve grozdja in lesa itd., zlasti pa tudi glede odpornosti proti peronospori.

V zadnji namen naj bi se en del s kajnitom obdelanih trt poškropil proti peronospori samo enkrat, drugi del dvakrat in tretji — kot običajno — trikrat. V kontrolni parceli bi se moralo isto izvršiti. Med letom in ob zaključku, to je pred trgatvijo, naj bi vsi, ki so se s temi poskusi bavili, objavili svoja opazovanja v tem listu.

Na ta način bi dobili kmalu zanesljivo sliko o vrednosti in možnosti uporabe kajnita v omenjene svrhe.

Ravnatelj B. Skalický, Grm.

Izbira in priprava trsnega materiala s posebnim ozirom na podloge.

Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor.

Najnovejše strokovne razprave priznanega českoslovaškega strokovnjaka, vinarskega nadzornika **Stummerja**, o pravilni izbiri podlog, potrjujejo vsa novodobna izkustva. V novem vinogradništvu je izbira pravih podlog posebno važna, ker niso vse vrste dovolj odporne proti trsni uši, ali so občutljive glede na zemljo in podnebje, ali se težko ukorenijo in cepijo, odnosno se ne spajajo enako dobro z evropsko trto.

Važno je za severnejše kraje, da les trte redno popolnoma dozori. V tem se odlikuje zlasti **berlandieri** × **riparija 5 BB**, ki jo imenujejo na Nižjem Avstrijskem Koberjevo selekcijo 5 BB ali kratko Koberjevo trto. V tem oziru zadovoljujeta pri nas v splošnem tudi **riparija** in **solonis**, ne pa vselej **rupestris** in njene križanke. Kakor dozoreva les

podloge, tako dozoreva pozneje tudi les žlahtnega (evropskega) dela trte.

Podloga pa vpliva tudi na zorenje grozdja; tako vemo, da na **ripariji** in **solonis** cepljene evropske trte zorijo do enega tedna prej nego necepljene, na **berlandieri** prilično enakočasno, na **rupestris** se pa zoritev včasih zavleče za teden dni. Vse to je za tople južne kraje postranska stvar, ker tamkaj te vrste itak redno popolnoma dozorevajo.

Podloge, ki niso dovolj odporne proti trsni uši, opešajo na jugu prej nego na severu; a tudi pri nas škoduje trsna uš trsju bolj ob toplih dneh nego ob hladnih. Ta zajedalka namreč ljubi toploto in se v južnih krajih hitreje plodi, ali pa so v raznih podnebnih različne pasme trtne uši.

Ameriške podloge so glede zemlje v splošnem jako izbirčne in se vsaki zemlji ne morejo prilagoditi (adaptirati); njih prilagodnost (adaptacija) je torej prav različna. Korenine riparije ne rastejo v večje globine, nego se razpredajo in razširjajo bolj v zgornji plasti zemlje, ki ji mora prijati, da dobro uspeva, in sicer bodi rodovitna, bolj težka, humozna, kakor n. pr. za pšenico; **riparija** zahteva mnogo gnoja in je občutljiva proti poletni suši ter pomladni moči vprav zaradi plitvo razpredenih korenin. Nasprotno je pri **berlandieri** × **ripariji**; le-ta poganja korenine v globlje plasti zemlje in zato prav dobro uspeva v bolj revni puhlici, suhi ilovici (ilovači) in peščeni zemlji. **Solonis**, ki jo danes pri nas po pravici zametujemo in nadomeščamo s **solonis** × **riparijo** 1616, zahteva zopet bolj vlažno, torej glinasto, lapornato ali humozno zemljo (črnico), ki ni preveč apnena. Za toplo prodnato in vročo kamenito zemljo jemljemo **rupestris** in nje križanke; od le-tih prenaša **mourvédre** × **rupestris** več vlage nego **aramon** × **rupestris**. V dvomljivih primerih rabimo **berlandieri** × **riparijo**, ki jo smatramo v severnem pasu vinogradništva za neko trto za vsako zemljo.

Mnoge ameriške podloge, cepljene kakortudi necepljene, zbolijo in naglo hirajo v apneni zemlji na bledjci (klorozi, žoltici). Bledične (klorotične) postanejo trte tudi zaradi preobilice vlage v hladni deževni spomladi, kar pa ni tako hudo, ker moremo to zlo odpraviti, tako da tisto meso osušimo; ta pojav je razlikovati od tiste opasnejše bledice, ki se pojavi zaradi preobilice apna v zemlji. Vendar ne odločuje le skupna (absolutna) količina apna, nego je važno zlasti to, v kakšni obliki pride do trte in kako je v zemlji porazdeljeno; upoštevati je tudi količino vode v zemlji. Ogljikovo kislinno vsebujoča voda raztaplja tem več apna, čim več ga je v zemlji in čim drobneje je, dočim apno v debelih kosih ni tako opasno. Bledico zaradi apna pospešujemo češče nevede, n. pr. z globoko obdelavo zemlje in izdatnim gnojenjem s hlevskim gnojem, ker se tako nabira v zemlji več vlage in tvori več ogljikove kisline, a oba činitelja raztapljata apno. Iz vsega sledi, da kalcimeter (apnonter), s katerim določamo skupno množino apna v zemlji, ni merodajen pri določitvi podloge, kakor se je to še početkom tega stoletja splošno mislilo. Bledica se redkeje pojavlja v južnih nego v severnih krajih, gotovo v glavnem zaradi različnosti klimatičnih razmer (temperature, padavin, solnčnosti).

Kako je to torej z odpornostjo (resistenco) podlog proti apnu pri nas? **Riparija** prenaša malo apna,

solonis in nje križanke (n. pr. **solonis** × **riparija 1616**) več, **montikola** (**rupestris du Lot**), **rupestris št. 9**. (H. Goethe), **aramon** × **rupestris** in **berlandieri** × **riparija** mnogo, **mourvedre** × **rupestris** pa baje največ. Opazovati je sosednje vinograde s podobnimi razmerami. Pri nas bomo glede apna vobče izhajali z **rupestris št. 9** ali pa s selekcionirano **berlandieri** × **riparijo**. Ti podlogi sta važni za velik del vinogradov v okrajih Rogatec in Šmarje pri Jelšah, potem v vinorodnih krajih Zavrč, Makole, Studenice, Bizeljsko, Hum pri Ormožu, Celje z okolico itd., koder je razmeroma največ apnenega sveta.

Sorodnost cepiča s podlogo se imenuje **afiniteta**. Tako je n. pr. afiniteta zelenega vetlinca do američank slaba, osobito do **solonis**, ki je zaradi tega nerabna tudi za muškato, laški razling i. dr.

Pri izbiri podloge je tudi upoštevati, ali se lahko razmnožuje, torej lahko ukorenini in cepljena dobro zaraste. V tem oziru je najboljša **riparija**, žal precej slabša je **berlandieri** × **riparija**, dobre pa so križanke od **solonis** in **rupestris**.

Kakovost podloge je odločilnega vpliva na trpežnost ali starost cepljenega nasada. Prav dobro negovani vinogradi na primerni podlogi dosežejo starost do 30 let, izjemoma pod najboljšimi pogoji do 40 ali celo več let.

Na nekaterih podlogah je žlahtna (domača) trta odpornejša proti glivičnim boleznim, nego na drugih, kar pa še ni dovolj pojasnjeno. Tako napada peronospora vinograde na **berlandieri** × **ripariji** baje manj nego trte na drugih podlogah.

Važna je tudi priprava trsnega materiala za cepljenje. Na **podlogi (ključu)** se najpreje previdno gladko izrežejo (oslepijo) očesa do lesu, da ne poženejo, podloga se pa tik pod spodnjim očesom odreže. Zdaj se ključ v vodi namakajo, da postanejo bolj sočni, kar vidimo, ko jih režemo. To se doseže n. pr. pri **ripariji** že čez kakih 5 dni, pri **aramon** × **rupestris** in **mourvedre** × **rupestris** zaradi bolj trdega lesu pa večinoma šele čez kakih 10 dni. Najbolj dolgo namakamo **berlandieri**, dokler ne nabreknejo očesa, ki jih šele potem odstranimo.

Ukoreninjene podloge (korenjake) najpreje pri vrhu odrežemo, vse stranske korenine odstranimo, spodnje korenine pa prikrajšamo na kaka 2 cm; tudi korenjake namakamo, vendar ne tako dolgo kakor ključe. Preden jih cepimo, jih moramo dobro oprati in očistiti.

Cepiče namakamo samo 24 ur, ker bi sicer očesa trpela (gnila), ter se razrežejo navadno na kose, ki imajo samo eno oko: le pri vrstah s posebno kratkimi internodiji imajo izjemoma po dve očesi.

Od kakovosti **mejice** (diafragme) je predvsem odvisen uspeh cepljenja: čim jačja in debelejša je, tem bolje, ker se cepič z vrha tako lahko ne posuši ali drugače ne pokvari. Tako mejico nahajamo v tistih kolencih, katerih je očesu nasproti vitica ali grozd. **Le take cepiče jemljimo**. Uporabna so sicer tudi še najnižja očesa rozge, kjer ni ne vitic ne grozdov, a je mejica ipak navadno dobro razvita. (Pri zelenem cepiču za poletno cepljenje naj ima vitico vsaj spodnje oko, pri ključu, ki ga sadimo v trsnico ali na stalno mesto, pa najvišje oko.)

Najprimernejša debelost cepičev je od 5 do 12 mm, internodiji dotične rozge pa naj ne bodo daljši kakor 15 cm.

Za naše podnebje z bolj pozno pomladjo je najugodnejši čas za cepljenje druga polovica aprila, da pridejo mlade cepljenke v trsnico nekako začetkom maja, ko je zemlja že dovolj pregreta. Trsni material je tem boljši, čim manj časa je preteklo, odkar smo si ga nabavili v matičnjaku ali v vinogradu.

Kmetijski tečaji po deželi.

9. **Kmetijski tečaj na Bučki** se je vršil dne 19. in 20. januarja. Predavala sta strok. učitelj **Malasek** z Grma in pom. okr. ekonom **Ambrož** iz Krškega. Prvi je poučeval o gnojenju, o pridelovanju krme, o travništvu in o živinoreji; drugi o sadjarstvu, o vinogradništvu in o kletarstvu. Na sadnih vrtovih so se izvajala praktična razkazovanja. Tečaj je bil premalo pripravljen. Udeležba 20 do 30 oseb. Zanimanje veliko.

10. **Kmetijski tečaj v Zdoleh pri Vidmu** dne 19. in 20. januarja. Vodila sta ga ravnatelj **Skalicky** z Grma in živ. referent **Černe iz Ljubljane**. Prvi je predaval o gnojenju in gnojilih, o sadjarstvu, o vinogradništvu in kletarstvu. Predavanja so bila podprta s praktičnim razkazovanjem na sadnem vrtu, v vinogradu in v kleti. Drugi predavatelj je poučeval o živinoreji in o prvi pomoči pri boleznih in težkih porodih. Zanimanje veliko. Udeležba 30 do 40 oseb.

11. **Kmetijski tečaj v Polenjščaku pri Moškanjcih** dne 19. in 20. januarja. Predavala sta prof. inž. **Petkovšek** in prof. **Priol**, oba iz Maribora. Prvi je predaval o živinoreji, prasičereji, o pridelovanju krme, o travništvu, o obdelovanju zemlje in o gnojilih; drugi o sadjarstvu, o precepljevanju sadnega drevja, o sadnih škodljivcih, itd. Ogledali so si pri tej priliki sadne vrtove, hleve, gnojišča in opozorili na razne napake. Udeležba 20—22 tečajnikov. Zanimanja dovolj.

12. **Kmetijski tečaj v Besnici pri Dol. Lendavi**, dne 19. in 20. januarja. Poučevala sta okr. ekonom **Vojsk** iz Murske Sote in pom. okr. ekonom **Pavlica** iz Dol. Lendave. Prvi je predaval o gnojenju in gnojilih, o pridelovanju krme in o vinarstvu, drugi je predaval o živinoreji, o sadjarstvu in o vrtarstvu. Ogledali so se hlevi in praktično poučevali tudi razni načini cepljenja. Zanimanje povoljno.

13. **Kmetijski tečaj v Polhovem gradu** je trajal 29. 30. in 31. januarja. Vodila sta ga okr. ekonom **Kuret** in živ. referent **Černe**. Prvi je poučeval o pridelovanju in zboljšanju zemlje in o sadjarstvu, o precepljanju in napravi novih sadnih vrtov. Drugi je predaval o živinoreji (govedoreji in prasičereji) in o prvi živinozdravniški pomoči. Udeležencem se je praktično razkazovalo čiščenje, obrezovanje in cepljenje drevja, pomanjkljivosti hlevov in gnojišč in razno živinozdravniško orodje. Zanimanje veliko. Udeležba 50 do 70 oseb.

14. **Planšarski tečaj v Boh. Bistrici**, dne 14. in 15. februarja in

15. **Planšarski tečaj v Boh. Srednji vasi**, dne 14. in 15. febr. Bila sta to prva planšarska tečaja, ki sta se vršila v naših planinah. Zanimanje je bilo silno veliko, kar je kazala na obeli krajih tudi številna udeležba, ki je znašala 60 do 80 oseb. Na teh tečajih so menjaše predavali, in sicer agrarni komisar **dr. Spiller** in okr. ekonom **Sustič** na enem kraju, na drugem pa plan. nadzornik **Presel** in mlek. instr. **Pevc**. Prvi je obdelal vsa agrarno-politična in pravna vprašanja, ki se tičejo uživanja, uporabljanja in izboljšanja planšarstva; drugi je predaval o planinskem pašništvu, o planinski živinoreji in o planinskem gospodarstvu; tretji o planinskih melioracijah in planinskem stavništvu in četrti o planinskem mlekarstvu in sirarstvu. (Nadaljevanje sledi.)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 14. Imam mnogo češnjevca drevja, ki že peto leto ni skoraj nič obrodilo navzlic polnemu cvetju. Včasih je že med cvetjem črvivo, včasih pa naredi plodove, ki se pa posuše z listjem vred, preden dozore. Vsa ta leta ni še nikdar odpadlo suho listje. Kaj bi bil vzrok temu pojavu? Prilagam obenem vejico s suhim listjem. (M. D. v S.)

Odgovor: V tem primeru imate opraviti s češnjevo listno boleznijo in obenem s češnjevimi škodljivcem, ki napada cvetje. Bolezen, ki napada liste, je najbrže tista listna sušica (*Blattbräune*, *Gnomonia erythrostoma*), pri kateri obvisi suho listje do poletja na drevesu. Ta bolezen oslabi sčasoma tako zelo češnjevo drevje, da se posuši. Bolno listje kaže jeseni pobirati in sežgati. V ostalem je poskusiti s škropljenjem listja, kakor pri trtah, in sicer kakor hitro ozeleni po cvetju. Kateri škodljivec pa nastopa v cvetju, to bo mogoče šele dognati, če nam škodljivca pošljete na ogled. Isto Vam priporočamo tudi glede napadenih listov. Pošljite napadeno vejico, kakor hitro se začne listje sušiti. **R.**

Vprašanje 15. Imam dobro kravo molznico, od katere smetana se pa zelo slabo mede. Pri kateri toplini najhitreje umedem maslo? (A. K. v M.)

Odgovor: Pri napravi masla igra veliko vlogo toplina, pri kateri medemo smetano. Toplina smetane mora biti izpod 20 stopinj Celzija, ker se mlečna toščica tali že pri 19 do 24° C. Toplina ne sme biti pa pod 10° C, ker postane potem smetana pregosta in se toščene kroglice potem nerade izločijo. Če medemo pri toplini, ki je bližje 20° C, posfane maslo premeško in vsebuje več pinjenca. Če medemo pri nizki toplini, postane maslo bolj trdo in se težje gnete. Po dosedanjih izkušnjah medemo kisló smetano pri 13 do 15° C, sladko smetano pa pri 10 do 11° C. Pri medenju igra zunanja toplina in tudi medenje samo važno vlogo, ker se toplina pri tem delu dviguje. **L.**

Vprašanje 16. Moj sosed ima poleg moje senožeti vinograd. Senožet je deloma porasla s trnjem, deloma s kostanjim lesom, ki je sedaj zrasel zelo visoko. To drevje škoduje njegovemu vinogradu. Ali me more lastnik prisiliti, da skrajšam drevje ob njegovem vinogradu? (B. M. v C.)

Odgovor: Za Vaš primer veljajo določbe glede pogozditve poljedelskih parcel, meječih ob tuja poljedelska zemljišča, ki jih vsebuje zakon od 21. februarja 1912. Če ste dosedaj držali svojo senožet čisto, oziroma obsekavali kostanjev les, tako da ni napravljajl škode vinogradu, je Vaša dolžnost tudi še nadalje skrbeti za to, da drevje ne zraste previsoko. Če Vi tega ne izvršite, ima sosed pravico Vas prisiliti, da skrajšate oziroma ga posekate vsaj v toliko, da ne nastane škoda sosednjim trtam. Za primer, da se protivite tej odredbi, je merodajna upravna oblast, t. j. srezko poglavarstvo, ki odloča pri morebitnih sporih. **L.**

Vprašanje 17. Nakupil sem umetna gnojila za vinograd, ne vem pa, kako bi jih uporabil, da bi najboljše učinkovala. Imam apneni dušik, superfosfat in kaljevo sol. Ali se sme vsa tri gnojila pomešati skupaj in potrositi, ali naj pa trosim vsako posebej? Kako ravnam z umetnimi gnojili? (F. F. v K.)

Odgovor: Najboljši uspeh dosežemo z umetnimi gnojili pri trtah, če gnojimo z dušičnatimi, fosfornimi in kaljevimi gnojili. Dušičnato gnojilo apneni dušik pospešuje predvsem rast trte, listja, rožja in grozdja; kaljeva sol učinkuje na dobroto in množino grozdja, sploh na rodovitnost; superfosfat je potreben za enakomeren razvoj celotnega trsja. Apneni dušik ni priporočljivo mešati s superfosfatom in kaljevo soljo, ker se drugače njegovo apno združi s snovmi ostalih dveh

gnojil v spojine, ki se slabo razkrajajo v zemlji. Apneni dušik je treba trositi samega in ga podkopati. Superfosfat in kaljevo sol pa lahko zmešate skupaj in ju pred kopjo skupno potrosite pred okopavanjem trte. Gnojila trosite po vsem vinogradu, nikakor pa ne samo pri trsnih koreninah, ker jemlje trtam hrano iz vse zemlje v vinogradu. Na tak način podkopena umetna gnojila bodo najboljše učinkovala na razvoj trte. Na 1 oral vinograda potrebujemo 150 kg apnenega dušika, 200 kg kaljeve soli in 250 kg superfosfata. **L.**

DOPISI.

Lesce. Seja planinskega odbora. Sejo je otvoril načelnik Ažman, nakar je poročal na kratko okrajni glavar dr. Spiller o delovanju agrarskih operacij za izboljšanje planšarstva. Kompetentna mesta delujejo vztrajno na tem, da se izboljšajo pašne razmere na bohinjskih planinah. Poroča o dosedanjih uspehilih glede Bitenjske planine, glede Pečane, Komna, Belanske planine itd. Dela se na to, da šumske uprave njih lastne planine same izboljšujejo in jih oddajajo v zakup. Ravnotako morajo seveda tudi posestniki svoje lastne planine sami izboljšavati. Kdor bi se upiral od srenje določenim delom na planini, plača stroške za nadomestnega delavca. Državne podpore se bodo delile le tistim pašnim skupinam, ki delajo z lastnimi močmi na izboljšanju planin. Navzoči odborniki so se nato z različnimi vprašanji glede uredbe planin, pašne na italijanskih tleh, pridržanih lovov, itd., obračali na krajnega komisarja, ki je dal potrebna pojasnila. — Razdelile so se nato nagrade iz fonda planinskega odbora najbolj delovnim pašnim skupinam, in sicer po 200 Din planšarski zadrugi Češnjica in gospodarskim odborom Savica, Ravne, Bitnje, Zaleče in Zasip. — Planinski odbor bo delal na to, da se ustanovi tudi fond za nagrade resvestnim pastirjem, ki bodo na planini opravljali važna izboljševalna dela, kakor zatiranje šavja, gnojenje bližnjih goljav, trebljenje kamenja, popravo potov itd. Končno se vzame na znanje protest občine Podkoren zaradi težko in velikih stroškov pri odgonu živině na laško stran, ki so znašali lani za 61 govedi in 127 ovac 2013 Din. Delati je na to, da se potrebni živinozdravniški ogled in carinske pristojbine prevzamejo na račun države.

GOSPODARSKE STVARI.

Pokončevanje poljskih miši s karbidom. V zadnjem času se priporoča tudi karbid za uničevanje miši. Ravnati je z njim na sledeči način: Najpreje je vse mišje luknje zakriti (z ного zatlačiti). Čez dva ali tri dni so iznova odprte vse tiste luknje, ki so žive. V te luknje je dosti globoko potakniti po en kosček karbida. Dočim vitka en delavec karbid v te luknje, pride drug delavec z njim z vrčem vode v roki, da zalije karbid in zahodi luknjo. Iz karbida se začne razvijati strupeni plin, ki uniči miši in vso živo zalego. To je ponoviti dva- do trikrat in njiva je očiščena od miši. Na Hrvatskem se prodaja karbid za ta namen pri vseh kmetijskih zadrugah.

KMETIJSKE NOVICE.

Vinski vzorčni sejm priredi „Vinogradniško društvo za Belokrajino“, dne 12. marca 1925 v Metliki v prostorih gospoda Zalokarja pri kolodvoru. Razstavljena bodo sama belokranjska vina, posebno iz okolice Metlike. Sejm je nadaljevanje vinskih sejmov, ki jih prireja „Vinogradniško društvo za Belokrajino“. Železniške zveze so ugodne. Pričetek ob enajstih dopoldne po prihodu vlaka. Vabijo se vinski trgovci in gostilničarji.

50% popust na čsl. železnicah za posetnike velesejma v Pragi. Uprava Praških mednarodnih sejmov v Pragi naznanja vsem interesentom, da o priliki prihodnjega spomladanskega velesejma v Pragi, ki se vrši od 22. do 29. marca t. l., velja za vse posetnike velesejma iz Kraljevine SHS za potovanje v Prago in nazaj **50 odstotkov popusta** na vseh čsl. železnicah (namesto dosedanjih 33%). Navedeni popust velja izključno za posetnike iz Kraljevine SHS in je upati, da bodo tukajšnji trgovski, industrijski, obrtniški in ostali krogi izkoristili to izjemno priliko in obiskali v velikem številu Prago in njen svetovnoznani velesejm. Znižana voznina velja za potniške in brzovlake. Posetnikom tudi ni treba posebnega češkoslovaškega vizuma, ampak zadostuje, da se izkažejo z velesejmsko legitimacijo.

V. Ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem se vrši letos od 29. avgusta do 8. septembra. Vse predpriprave so že v polnem teku, da bo tudi letošnja prireditev te priznane narodno-gospodarske institucije kar najbolje uspela. V posebnem paviljonu je za letos prvič predvidena velika skupna razstava obrtništva. Izgledi so tu, da se bo tudi število inozemskih razstavjalcev pomnožilo. Lanskoletni razstavjalci si zamorejo svoje prostore že sedaj rezervirati in se tudi sprejemajo eventualne želje glede zamenjave razstavnih konj, katere se bo po možnosti razpoložljivega prostora zahtevalo. Predvidene so na velesejmu še razne specialne razstave in oddelki kakor: prirodna razstava, zdravstveno-higijenska razstava, konjska in goveje živine, poljedelskih strojev in orodja itd. Interesenti, katere bi se slučajno pri razpošiljanju prijavnice izpregledalo, naj zahtevajo prijavne formulare direktno od velesejmskega urada.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijsko ministrstvo želi poslati za čas velikih počitnic, t. j. od 1. julija do 1. oktobra t. l. večje število šušateljev visokih šol za kmetijstvo v Zagrebu in Beogradu v prakso na vzorna državna ter privatna posestva po vsej državi. Kmetijske šole v Sloveniji so dobile nalogo, da zberejo imena vseh onih posestnikov, ki bi bili pripravljeni sprejeti te dijake v prakso. V vpoštev prihajajo samo dobro oskrbovana ter upravljana večja posestva. Posestniki bi morali dati dijakom brez-

plačno samo stanovanje, za kar bi jih lahko uporabili pri delu. Direkcija srednje kmetijske šole v Mariboru prosi vse gori omenjene posestnike, da se odzovejo ter sprejmejo vsaj enega visokošolca. V ta namen naj pošljejo svoje točne naslove ter morebitne posebne zahteve oziroma pogoje za sprejem na direkcijo srednje kmetijske šole v Mariboru do konca meseca aprila tega leta.

Kmetijsko-gospodinjstva šola v Repnjah (p. Vodice nad Ljubljano) priredi s 1. majem poletni kmetijsko-gospodinjstvi tečaj. Šola traja pet mesecev, in sicer od 1. maja t. l. do 30. septembra 1925. V zavod, ki je v rokah šolskih sester, se sprejme 16 gojenk z vsjo potrebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 450 Din na mesec. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti najmanj 16 let stare, je vlagati do 15. aprila t. l. pri vodstvu kmetijsko-gospodinjstve šole v Repnjah, p. Vodice nad Ljubljano, kjer se dobe na željo tudi potrebna pojasnila.

Sadjarski tečaj na kmetijski šoli na Grmu se vrši 20. in 21. marca. Poučevalo se bo o cepljenju, precepljanju in negovanju sadnega drevja teoretično in praktično. — Interesenti naj se priklase z dopisnico do 10. marca t. l. ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, oz. podružnici Sadjarskega in vrtnarskega društva v Novem mestu. Revnejši udeleženci dobe brezplačno stanovanje.

DRUŽBENE VESTI.

Družbene članske diplome je začela družba zopet izdati. Diplome so umetniško izdelane in so pravi okras in ponos vsaki hiši. Velikost znaša v centimetrih 63 × 47. Diplome se odajajo za ceno 15 Din komad proti predplačilu. Člani, ki želijo imeti družbene diplome, naj jih naročajo po možnosti potem svojih podružnic. Sprejemajo se pa tudi posamezna naročila. Prva naročila se sprejemajo zaradi skupnega tiska do koncem marca t. l.

Vrtna gnojila. Kmetijska družba bo tudi letos oddajala vrtna gnojila za različne skupine vrtnih rastlin, za listnato zelenjad, za koreninske rastline in krompir in za stročnate rastline. Čim se začne obdelovati vrt, je že treba vrtnih gnojil, da pridejo pravočasno v zemljo.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

Ljubljana Maribor

Ljubljana Maribor

Konji (prigon v Lj. 242, v M. 21 glav):

1 par dobrih konj . . . . . 6.000 do 15.000

Volji in krave (prigon v Lj. 74, v M. 350 glav):

1 kg žive teže I. . . . . 11,50 10,75 do 11,25
 I. . . . . II. . . . . 10,50 10* do 10,50
 I. . . . . III. . . . . 9* 9,25 do 10*
 I. . . . . krave, klobasarice . . . . . 5,50 do 6,50 5,50 do 6,75

Teleta (prigon v Lj. 4, v M. 9 glav):

1 kg žive teže . . . . . 14 do 16* do - -

Prasiči (prigon v Lj. 62 glav, v M. 89 glav):

1 komad 6—8 tednov stari . . . . . 175* do 200*— 212,50
 I. . . . . 3—4 meseca . . . . . 300*— do 350*—
 I. . . . . 5—7 " " . . . . . 500*— do 625*—
 I. . . . . 8—10 " " . . . . . 700*— do 875*—
 I. . . . . enoletni . . . . . 1350*— do 1500*—
 1 kg žive teže, debeli . . . . . 12,50 do 14,25
 I. . . . . mrtve teže, debeli . . . . . 16,25 do 17,50

Kože:

1 komad konjske kože . . . . . 175*— do 200*—
 1 kg goveje kože . . . . . 17,50 do 20*—
 I. . . . . telečje kože . . . . . 25*— do 30*—
 I. . . . . prasičje kože . . . . . 10*— do 14*—
 I. . . . . gornjega usnja . . . . . 110*— do 130*—
 I. . . . . podolotov . . . . . 70*— do 90*—

Perutnina:

1 komad, piščanec . . . . . do - - 17,50 do 32*—
 I. . . . . kokoš . . . . . 40*— do 50*— 35*— do 50*—

Mleko, maslo, jajca, sir:

1 liter mleka . . . . . 3*— do 3,50 3*— do 3,50
 I. . . . . smetane . . . . . 12*— do 16*—
 1 kg čajnega masla . . . . . 60*— do 65*—
 I. . . . . surovega mlasla . . . . . 45*— 40*— do 44*—
 I. . . . . bohinskega sira . . . . . 50*—
 I. . . . . sirčka . . . . . 10*— 5*— do 10*—
 I. . . . . lajce . . . . . 1*— do 1,25 1*— do 1,25

Žito in drugo:

1 q pšenice . . . . . 485*— 400*— do 450*—
 I. . . . . rži . . . . . 410*— 400*—
 I. . . . . ječmena . . . . . 410*— 400*—
 I. . . . . ovsna . . . . . 380*— 350*—
 I. . . . . prosa . . . . . 315*— 475*—
 I. . . . . koruze (nove, sušene) . . . . . 300*— 350*— do 400*—
 I. . . . . aide . . . . . 315*— 300*—
 I. . . . . fižola, ribničar . . . . . 350*— 300*— do 500*—
 I. . . . . fižola, prepeličar . . . . . 500*—
 I. . . . . krompirja . . . . . 175*— do 200*— 150*— do 200*—

Krma:

1 q sladkega sena . . . . . 100*— 70*— do 85*—
 I. . . . . kislega sena . . . . . 75*—
 I. . . . . slame . . . . . 75*— 50*— do 65*—

Kurivo:

1 m³ trdih drv . . . . . 160*— do 220*— 175*— do 200*—
 I. . . . . mehkih drv . . . . . 120*— do 150*— 150*— do 175*—